

प्रदेश सभा
गण्डकी प्रदेश
आठौं अधिवेशन
(दोस्रो बैठक)
कार्यवाहीको सम्पूर्ण विवरण
मिति : २०७८/०२/१७ गते

माननीय सदस्यहरू,
आजको बैठकको कार्यवाही प्रारम्भ हुन्छ ।

माननीय सदस्यहरू,

सर्वप्रथम म अर्थ, भूमि, व्यवस्था, कृषि सहकारी तथा गरीबी निवारण मन्त्री श्री किरण गुरुङज्यूलाई आ.व. २०७८/०७९ को बजेट तयारीको लागि विनियोजन विधेयक २०७८ का सिद्धान्त र प्राथमिकता प्रदेश सभा समक्ष प्रस्तुत गर्न अनुमति दिन्छु ।

माननीय किरण गुरुङ

माननीय सभामुख महोदय, माननीय सभामुखज्यूको अनुमतिले, गण्डकी प्रदेश, प्रदेश सभा नियमावलीको नियम १३३ को उपनियम २ बमोजिम गण्डकी प्रदेश सरकारको आ.व. २०७८/०७९ को बजेट तयारीका लागि विनियोजन विधेयक बजेट २०७८ का सिद्धान्त र प्राथमिकता सम्मानित सभामा प्रस्तुत गर्दछु ।

माननीय सभामुख महोदय,

विश्वव्यापी माहामारीको रूपमा देखा परेको कोभिड-१९ कोरोना भाइरसको दोस्रो लहरले सृजना गरेको असहज परिस्थितिका बिच म प्रदेश सभा नियमावली २०७४ को नियम १३३ को उपनियम २ बमोजिम विनियोजन विधेयक २०७८ को सिद्धान्त र प्राथमिकता यस गरिमामय सभामा प्रस्तुत गर्न चाहन्छु ।

विनियोजन विधेयक सिद्धान्त र प्राथमिकता पेश गर्नु भन्दा अगाडि संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र गणतन्त्रात्मक शासन व्यवस्था स्थापनाका लागि आफ्नो ज्यान उत्सर्ग गर्ने सबै आदरणीय ज्ञात अज्ञात अमर सहिदहरू प्रति हार्दिक श्रद्धाङ्गली व्यक्त गर्न चाहन्छु । कोभिड-१९ को महामारीको चपेटामा परेर ज्यान गुमाएका सबैप्रति हार्दिक श्रद्धाङ्गली अर्पण गर्दै यस महामारीबाट संक्रमित सबैजनालाई शीघ्र स्वास्थ्य लाभको कामना गर्दछु । यसका साथै महामारीको विरुद्धमा सबै स्वास्थ्यकर्मी, सुरक्षाकर्मी, राष्ट्रसेवक, नागरिकहरूप्रति यस अभियानमा खटिएका जनप्रतिनिधिप्रति हार्दिक धन्यवाद ज्ञापन गर्न चाहन्छु । आगामी आर्थिक वर्षको बजेट कोभिड-१९ को विश्वव्यापी. महामारीको कारण सृजित चुनौतिको सामना गर्दै जनजीवनलाई सामान्यीकृत बनाउँदै कारण र वर्तमान सरकारले अगाडि बढाएको विकास, सुशासन र निराकरण गर्दै प्रादेशिक अर्थतन्त्रलाई गतिशील तुल्याउन केन्द्रित गरिनेछ । यस महामारीको दोस्रो लहरबाट हुन सक्ने क्षति र असरलाई कम गर्न यसको रोकथाम, नियन्त्रण र औषधी उपचार तथा सबै नागरिकलाई खोप उपलब्ध गराउने सम्बन्धी व्यवस्थालाई पहिलो प्राथमिकतामा राखेर बजेट तथा कार्यक्रम ल्याइनेछ । यसका साथै संघ प्रदेश र स्थानीय तहका बिचमा आपसी समन्वय र सहकार्यलाई सुदृढ गरिने छ । कोरोना माहामारीबाट प्रभावित भएको अर्थतन्त्रलाई गतिशील र चलायमान बनाई पुनः पहिले कै अवस्थामा फर्काउन सार्वजनिक खर्चलाई व्यवस्थित गर्दै आर्थिक, भौतिक तथा सामाजिक पूर्वाधार विकासका क्षेत्रमा स्रोत र साधनले केन्द्रित गरिने छ । आगामी आ.व. ०७८/०७९ लाई गण्डकी प्रदेश सरकारले गरेका समग्र कामहरूको

समग्र प्रगति समिक्षा वर्षको रूपमा अगाडि बढाइनेछ । पूर्वाधार विकास उत्पादनमुखी र गरीबि निवारण कार्यक्रमहरूलाई जोड दिइनेछ । प्रदेशको राजश्व प्रणालीलाई न्यायपूर्व पारदर्शी र प्रविधिमा आधारित बनाई आन्तरिक आयलाई प्रदेशको आम्दानीको मूल आधारको रूपमा विकास गर्न विशेष जोड दिइनेछ । विनियोजन विधेयक २०७८ का सिद्धान्त र प्राथमिकता तय गर्दा मैले नेपालको संविधानले परिकल्पना गरेको लोक कल्याणकारी राज्यको अवधारणा गण्डकी प्रदेशका आवधिक योजनाका लक्ष्य तथा उद्देश्य र दिगो विकासका लक्ष्यहरू, चुनावी घोषणा पत्र लगायतका अन्य माध्यमबाट जनता समक्ष गरेका प्रतिवद्धतालाई प्रमुख मार्गदर्शन तथा वजेट तर्जुमाको आधार मानेको छु ।

माननीय सभामुख महोदय,

उल्लेखित पृष्ठभूमि एवं समृद्ध प्रदेश सुखी नागरिक बनाउने प्रदेश सरकारको प्रतिवद्धतालाई आधारशीला मान्दै अब विनियोजन विधेयक २०७८ का सिद्धान्तलाई प्रस्तुत गर्न अनुमति चाहन्छु ।

नेपालको संविधानद्वारा निर्देशित संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक शासन प्रणालीलाई सुदृढ गर्दै प्रदेश सरकार स्थापनाको दिगो आधारशीला निर्माण गर्ने र अन्तर सरकारी समन्वयलाई प्रभावकारी बनाउने । विश्वव्यापी संकटको रूपमा देखा परेको कोरोना महामारीबाट नागरिकको जीवन रक्षा, लागि पर्याप्त औषधीको उपलब्धको व्यवस्था तथा प्रभावित सामाजिक, आर्थिक क्षेत्रलाई गतिशील बनाउनु पुनरजीवन कोष प्रभावकारीको रूपमा संचालन गर्ने र कोभिड-१९ को महामारी तेस्रो लहर तथा भविष्यमा आउन सक्ने अन्य यस्तै विपद्का लागि पूर्व तयारी र व्यवस्थापनलाई विशेष प्राथमिकता दिने । नेपालको संविधानका निर्देशक सिद्धान्त, पन्थौं योजना, गण्डकी प्रदेश सरकारको प्रथम पञ्चवर्षीय योजना तथा दिगो विकासका लक्ष्यहरू निर्दिष्ट गरेको विकासको समृद्धि हासिल गर्न पहल गर्ने । प्रदेशका आर्थिक

संभावना तथा अवसरका क्षेत्र पहिचान र विकास गरी प्रदेशको आर्थिक समृद्धिमा टेवा पुऱ्याउने, अनावश्यक फजुल खर्च रोक्ने, आर्थिक पारदर्शी तथा वित्तीय उत्तरदायित्व कायम गर्ने । स्रोतको दिगो परिचालन र लगानीको वातावरण निर्माण गर्ने, उत्पादनमुखी रोजगारी र गरिबी निवारण कार्यक्रममा जोड दिने ।

सभामुख महोदय,

अब म विनियोजन विधेयकका प्राथमिकता प्रस्तुत गर्न चाहन्छु ।

कोरोना भाइरसको रोकथाम नियन्त्रण तथा उपचार

कोभिड-१९ लगायत अन्य महामारीको रोकथाम, नियन्त्रण र उपचारका लागि स्वास्थ्य प्रणालीलाई सबल एवं सुदृढ गरिनेछ । आधारभूत स्वास्थ्य सेवामा सबैको सरल र सहज पहुँच सुनिश्चित गर्दै गुणस्तर अभिवृद्धि गर्न आवश्यक वजेट व्यवस्था गरिने छ । होम आइसोलेसनहरूमा पनि आवश्यक मेडिकल सेवाहरू उपलब्ध गराउने व्यवस्था गरिने छ । प्रदेशका सबै नागरिकको लागि कोरोना भाइरस विरुद्धको खोप उपलब्ध गराउन नेपाल सरकारसँग समन्वय गरी प्रवन्ध गरिने छ । कोभिड अस्पतालहरूमा पर्याप्त अक्सिजनको व्यवस्था गरिने छ । कोरोना रोकथामका लागि अग्रपंक्तिमा रहेर काम गर्ने, स्वास्थ्यकर्मी, सुरक्षाकर्मी लगायत अन्य राष्ट्र सेवक कर्मचारीहरूलाई प्रोत्साहनको व्यवस्था गरिने छ । कोभिडका कारण प्रभावित व्यवसायहरूलाई जीवन्तता दिन संचालित व्यावसायिक जीवन रक्षाकोष कार्यक्रममा निरन्तरता दिइने छ । साथै कोभिड-१९ का कारण साहारा गुमाएका परिवारलाई रोजगारी र बालबालिकाहरुको शिक्षा दिक्षाको आवश्यक व्यवस्था गर्ने कार्यक्रम ल्याइनेछ ।

भौतिक पूर्वाधार विकास र यातायात व्यवस्था

प्रदेश गौरव रणनीतिक महत्वका तथा वहुवर्षिय आयोजनालाई तोकिएकै समय सम्पन्न गर्ने गरी स्रोत व्यवस्था गरिने छ । स्थानीय तहको केन्द्र जोड्ने गरी अधि बढाइएका सङ्गक र एक निर्वाचन क्षेत्र र एक सङ्गक कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिँदै आवश्यक बजेट प्रवन्ध गरिने छ । प्रदेशका सबै घरपरिवारलाई आधारभूत खानेपानी सेवा पुर्याउन संचालित आधारभूत खानेपानी र खानेपानी सबैको पहुँचमा पुर्याउन एक घर एक धारा कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइने छ । कृषि क्षेत्रको उत्पादन र उत्पादकको अभिवृद्धि गर्ने प्रदेशका कृषियोग्य जमिनमा सिँचाई प्रणालीहरू विकास र विस्तार वर्षैभरि सिँचाई सुविधा पुग्ने गरी व्यवस्था मिलाउन बजेटमा प्राथमिकता दिइने छ । स्थानीय तहका प्रशासनिक भवन निर्माण, सामुदायिक भवन तथा वस्ती विकास कार्यक्रम संचालन गर्न सहयोग पुर्याइने छ । सम्भाव्यता अध्ययन विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन जग्गा प्राप्ति लगायतका पूर्व तयारी पुरा भएका आयोजनाहरूमा मात्रै बजेट विनियोजन गरिनेछ । प्रदेश सरकारले आवश्यक ठानेका सबै नयाँ पहिचान गरेका आयोजना तथा कार्यक्रमहरूको संभाव्यता अध्ययन एवं विस्तृत प्रतिवेदन तयार गर्न आवश्यक बजेट विनियोजन गरिनेछ । उज्यालो गण्डकी प्रदेश र काठे पुल विस्थापन कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइने छ । केन्द्रीय विद्युत प्रसारण लाईनमा आवद्ध हुन नसकेका स्थानमा सौर्य तथा वैकल्पिक ऊर्जा प्रवर्द्धन कार्यक्रमलाई जोड दिइने छ । यातायात सेवालाई व्यवस्थित गर्न विद्युतीय प्रणालीमा आवद्ध गरिने छ । ट्राफिक प्रणालीलाई चुस्त गरिने छ । विद्युतीय सवारी साधनलाई जोड दिइनेछ । यस क्षेत्रका व्यवसायी र मजदुरहरूका निमित राहतका कार्यक्रमहरूको व्यवस्था गरिने छ ।

स्वास्थ्य

कोभिड अस्पताल लगायत स्वास्थ्य क्षेत्रको सृदृढीकरणको लागि स्वास्थ्य पूर्वाधारहरूको विकास र विस्तार एवं पर्याप्त दक्ष जनशक्तिको व्यवस्थापनमा विशेष प्राथमिकता दिइनेछ छ । आवश्यक अक्सिजन प्लाण्टको स्थापना गरिने छ । वैकल्पिक

स्वास्थ्य सेवाको माध्यमबाट आम नागरिकहरूलाई सुविधा पुर्याउन आयुर्वेद, चिकित्सा र योगा लगायतका कार्यक्रमलाई विस्तार गरिने छ । प्रदेशकाको पहलमा स्थापना गरिएको सरुवा तथा संक्रामक रोग अस्पतालको समग्र गुरुयोजना तथा विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन तयार गरी पूर्वाधार निर्माण क्षमता विकास र सेवा विस्तारमा जोड दिइनेछ । सुरक्षित मातृत्व र प्रजनन स्वास्थ्य अधिकारलाई थप सुनिश्चित गर्न एयर लिफिटड लगायतका कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

शिक्षा संस्कृति र पुरातत्व

दक्ष जनशक्ति उत्पादनका लागि प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिममा जोड दिई उच्च शिक्षालाई ज्ञान, सीप प्रविधि र अनुसन्धानमा आधारित बनाउन आवश्यक व्यवस्था गरिने छ । गण्डकी विश्वविद्यालय र गण्डकी प्राविधिक प्रतिष्ठानको भौतिक तथा शैक्षिक पूर्वाधार निर्माण गरी क्रमशः अध्ययन अध्यापन सुरुवात गर्न पहल गरिने छ । प्रदेशको विभिन्न जाति, धार्मिक, सामाजिक भाषिक तथा सांस्कृतिक विविधतालाई संरक्षण संवर्द्धन गर्दै प्रदेश भित्र रहेका संग्रहालय, धार्मिक तथा पुरातात्त्विक महत्वका संरचनाको विकास, विस्तार र संरक्षण गरिनेछ । भाषा, साहित्य, कला र संस्कृतिलाई संरक्षण र विकास गर्न गठित प्रज्ञा प्रतिष्ठानलाई प्रभावकारी रूपमा अगाडि बढाइने छ ।

युवा तथा खेलकुद

खेलकुद पूर्वाधार निर्माणार्थ खेलाढीलाई प्रोत्साहित गर्दै खेलकुद क्षेत्रको समग्र विकासलाई प्राथमिकता दिइने छ । अन्तर्राष्ट्रिय स्तरका खेलकुद पूर्वाधार निर्माणमा जोड दिइने छ । युवकको सीप र नेतृत्व क्षमतालाई प्रस्फुटित गर्दै विकासमा युवकको सहभागिता अभिवृद्धि गर्न युवाहरूलाई उद्दमशील, स्वरोजगार र स्वावलम्बी बनाउन आवश्यक कार्यक्रम ल्याइने छ । खेलकुदको विकासका लागि गण्डकी प्रदेश खेलकुद

परिषद र जिल्ला खेलकुद विकास समितिलाई प्रभावकारी रूपमा संचालन गरिनेछ ।

श्रम तथा रोजगार र व्यवसाय

देश तथा विदेशमा कोभिड-१९ लगायतका कारणले रोजगारी गुमाएका तथा वेरोजगार नागरिकलाई रोजगारी प्रदान गर्न र स्वरोजगारी बनाउन उद्दमशीलता प्रवर्द्धन बीउ पूँजी, सहुलियतपूर्ण ऋण लगायतका कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । श्रमको उचित मूल्यांकन र श्रमजीवि वर्गको हित र संरक्षण गर्दै श्रम तथा रोजगार प्रवर्द्धन गर्ने लगानी र कार्यक्रमलाई प्राथमिकता दिइने छ । उत्पादनमुखी रोजगारी र गरिबी निवारणका कार्यक्रमहरूलाई जोड दिइने छ । व्यवसाय मैत्री लगानीको वातावरणको तयार गरिने छ । हिंसा पीडित एवं व्यवारिसे महिला, बालबालिका, अपांगता भएका व्यक्ति तथा जेष्ठ नागरिकको उद्धार संरक्षण एवं पुनर्स्थापनाको लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरिने छ । प्रदेशको स्रोत र साधनमा अपांगता भएका व्यक्तिहरूको पहुँच वृद्धि गरी सामाजिक, आर्थिक क्षेत्रलाई सृदृढ गर्दै सम्मानपूर्ण जीवन यापन गर्ने वातावरण निर्माण गर्न सहयोग पुऱ्याउने कार्यक्रमलाई प्राथमिकता दिइने छ । विभिन्नखाले लैगिक, जातजाति तथा सामाजिक भेदभावलाई पूर्ण रूपमा उन्मुलन गर्न दलित, उत्पीडित तथा पिछडिएका र अल्पसंख्यक समुदायहरूको आर्थिक, सामाजिक उत्थानका कार्यक्रमहरूलाई जोड दिइने छ ।

कृषि, भूमि व्यवस्था तथा सहकारी

जलवायु मैत्रीय प्रविधिहरूको उपयोग गरी वैज्ञानिक खेती गर्ने प्राङ्गारिक कृषि उत्पादनलाई प्रवर्द्धन गर्ने र उत्पादित कृषि उपजको बजारीकरण सुनिश्चित गरिने छ । मुख्यमन्त्री जलवायु मैत्री नमूना कृषि गाउँ कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइने छ । कृषि बजार पूर्वाधार विकास तथा मूल्य शृँखलामा आधिरित उच्चोग स्थापनाका लागि आवश्यक बजेट व्यवस्था गरिने छ । कृषि क्षेत्रको आधुनिकीकरण गर्दै उत्पादन र

उत्पादकत्व वृद्धि गर्न जग्गा चक्लावन्दी गर्ने कार्यक्रममा निरन्तरता दिइनेछ । चक्लावन्दी गरिएको जग्गामा यान्त्रिकीकरण गर्नका लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिने छ । घरमा पालिएका पशुमा पूर्ण खोपको उपलब्ध गराउने कार्यक्रमलाई अभियानको रूपमा संचालन गरिन्छ । सबै भेटनरी, अस्पताल तथा पशुविद् सेवाविज्ञ केन्द्रहरूबाट आधारभूत प्रयोगशाला तथा उपचार सेवा संचालन गर्नका लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिनेछ । पशु तथा कृषि स्रोत केन्द्रहरूको सुदृढीकरण गरी मुख्य मुख्य फलफूल बालीको नर्सरी बेर्ना उत्पादन मुख्य तरकारी र खाद्यान्न बालीको स्रोत, बीउ उत्पादन तथा व्यवसायिक कीट उत्पादन कार्यलाई दिइनेछ । बाँझो जग्गामा खेती गर्ने प्रोत्साहन गर्ने कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइने छ । कृषि तथा पशुपंक्षी बिमा प्रिमियममा सहुलियत उपलब्ध गराउने कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइने छ । कृषि उपजको उत्पादनमा आधारित प्रोत्साहन कार्यक्रमलाई प्राथमिकताका साथ संचालन गरिनेछ । सुन्तला, कागती, स्याउ, अदुवा, वेसार, आलु लोकल कुखुरा, गाई, भैंसी, भेडा, बाखा, च्याङ्गा आदिको पकेट क्षेत्रको घोषणा गरी संरक्षण र विकास कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ । विभिन्न नश्ल सुधार विकास र नयाँ प्रजातिको अनुसन्धान कार्यक्रमलाई पनि निरन्तरता दिइनेछ । सहकारी क्षेत्रको क्षमता अभिवृद्धि, नियमन तथा व्यवस्थापन प्रभावकारी अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गर्ने प्रणालीको विकास गरी कार्यान्वयन गर्ने प्राथमिकता दिइनेछ ।

उद्योग, पर्यटन, वन तथा वातावरण

पर्यटन क्षेत्रको समग्र विकासको गुरु योजना निर्माण गरी पर्यटन पूर्वाधार तथा प्रवर्द्धन कार्यक्रमहरू संचालन गरिने छ । नयाँ पर्यटन गन्तव्य र क्षेत्र पहिचान गरी पूर्वाधार विकासमा जोड दिइनेछ । पर्यटन क्षेत्रमा काम गर्ने श्रमिकहरूको निमित्त विशेष कार्यक्रमहरू ल्याइनेछ । उद्योग तथा वाणिज्य क्षेत्रको प्रवर्द्धन गरी उद्यम र सीपमा आधारित वस्तु एवं सेवालाई जोड दिई रोजगारी र आमदानी वृद्धि गरी प्रदेशको

आर्थिक समृद्धिमा टेवा पुर्याइने छ । प्रदेशमा लगानी गर्ने उद्योग व्यवसायीहरूलाई विशेष सहुलियतका कार्यक्रमहरू ल्याइने छ । लगानी मैत्री वातावरण तयार गरिने छ । प्रदेश गौरवका आयोजनाको रूपमा रहेको कास्कीको पूणीटार, नवलपुरको लोकाहा खोलामा औद्योगिक क्षेत्र स्थापना गर्ने योजना कार्यान्वयनलाई निरन्तरता दिइने छ । सामूदायिक वन लगायत समुदायमा आधारित वन व्यवस्थापन प्रणालीको सुदृढीकरण गर्दै स्थानीय समुदायलाई वन पैदावारको सहज आपूर्ति गर्ने व्यवस्था मिलाइने छ । संरक्षण क्षेत्र र संरक्षित क्षेत्रका पूर्वाधार विकासका कार्यक्रमहरूलाई जोड दिइने छ । एकीकृत भू तथा जलाधार संरक्षण, पहिरो नियन्त्रण, भू-क्षय न्यूनीकरण तथा जलवायु अनुकुलनका विभिन्न कार्यक्रमहरू संचालनमा निरन्तरता दिइने छ ।

विज्ञान तथा प्रविधि

विज्ञान र प्रविधिको उच्चतम प्रयोग गरी अनुसन्धानमा आधारित समुन्नत समाज निर्माणमा टेवा पुर्याउन विज्ञान तथा प्रविधि क्षेत्रको क्षमता अभिवृद्धिमा जोड दिइने छ । सूचना प्रविधि पार्क र सञ्चार ग्राम स्थापना गरी सञ्चार तथा सूचना प्रविधिको विकासमा जोड दिइनेछ । गण्डकी प्रदेश विज्ञान तथा प्रविधि प्रतिष्ठानलाई प्रभावकारी रूपमा अगाडि बढाइनेछ ।

शान्ति सुरक्षा र विपद् व्यवस्थापन

शान्ति सुरक्षाका लागि आवश्यक पूर्वाधारको विकासमा जोड दिई प्रदेशको सुरक्षा व्यवस्थालाई सुदृढ र प्रभावकारी बनाउन आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिने छ । विपद् व्यवस्थापनमा स्रोत, साधनको सुनिश्चितता र समुचित परिचालन गरी विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा विपद्को अवस्थामा तत्काल खोज, उद्धार, राहत र पुनर्स्थापनाका लागि विशेष व्यवस्था मिलाइने छ ।

सुशासन र शासकीय सुधार

प्रदेश सरकारले प्रवाह गर्ने सेवालाई सूचना प्रविधिमैत्री बनाई छिटो, छरितो र गणस्तरयुक्त बनाइने छ । साथै प्रदेशमा कार्यरत कर्मचारीको मनोवल उच्च बनाउने कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ । प्रदेश सरकारबाट प्रदान हुने सबै प्रकारका सेवालाई विद्युतीय प्रणालीमा आवद्ध गरिनेछ । प्रदेश लोकसेवा आयोगको क्षमता विस्तार गरी प्रदेश र स्थानीय तहमा आवश्यक जनशक्ति पदपूर्तिको व्यवस्था मिलाइनेछ । प्रदेश स्तरका जनशक्तिको क्षमता विकासका निमित्त गण्डकी प्रदेश प्रशिक्षण प्रतिष्ठानको पूर्वाधार विकास र संस्थागत क्षमता विकासमा जोड दिइनेछ ।

अन्तरसरकार समन्वय र साभेदारी

स्थानीय तहमा आवश्यक पूर्वाधार विकास र निर्माणमा साभेदारी गर्ने कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिँदै आवश्यक स्रोतको प्रवन्ध मिलाईने छ । संघ प्रदेश र स्थानीय तहले कार्यान्वयन गर्ने आयोजनाहरूमा दोहोरो नपर्ने र एक अर्काको परिपूरक हुने गरी समन्वयतात्मक तवरले कार्यान्वयनका बजेट विनियोजन गरिनेछ । नेपाल सरकारसँग सहकार्य र सह-लगानीमा प्रदेश सरकारको प्रशासनीय भवन निर्माणको लागि आवश्यक बजेट व्यवस्था गरिनेछ ।

मनानीय सभामुख महोदय,

प्रदेश गौरव, रणनीतिक महत्व र निर्माणाधीन वहुवर्षिय आयोजना तथा कार्यक्रम कार्यान्वयलाई विशेष प्राथमिकता दिई स्रोत सुनिश्चित गरिने छ । प्राविधिक, नीतिगत वा आर्थिक अभावका कारणले स्थगित तथा प्रदेशका अधुरा कार्यक्रमहरूलाई सम्पन्न गर्न जोड दिइने छ । गण्डकी प्रदेश सरकार गठन भएको विगत ३ वर्षको अवधिमा प्रदेश सरकार संचालनको महत्वपूर्ण नीतिगत कानुनी तथा संरचनागत प्रणाली संस्थागत भएका छन् । विगतमा संचालनमा आएका आयोजना तथा कार्यक्रमहरूले जनतामा अनुभूत गर्ने गरी प्रतिफल दिन थालेका छन् । प्रदेश सरकारबाट सम्पादन भएका सेवा प्रवाह तथा विकास निर्माणका कामले प्रदेश

सरकारको महत्व र औचित्य प्रमाणित भएको छ । सरकारका कामकारवाहीबाट जनतामा आशाका किरण पलाउँदै गर्दा हामी कोरोना महामारीको अकल्पनीय चपेटामा परेका छौं । यो महामारीको प्रभावबाट मुक्त भई छिटै अर्थतन्त्रलाई चलायमान बनाउन सक्नेछौं भन्ने विश्वास लिएको छु ।

अन्त्यमा,

यस सम्मानित सभा समक्ष प्रस्तुत विनियोजन विधेयक २०७८ को सिद्धान्त र प्राथमिकता माथि सार्थक छलफल भई माननीय सदस्यज्यूहरूबाट रचनात्मक सुभावको अपेक्षा गरेको छु । माननीय सदस्यहरूबाट प्राप्त हुने सबै सुभावहरूलाई मार्ग दर्शनको रूपमा दिई आगामी आर्थिक वर्षको बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्ने प्रतिवद्धता व्यक्त गर्दछु । धन्यवाद ।

माननीय सदस्यहरू,

अब यो वैठक २०७८ साल जेठ १८ गते मंगलवार दिनको एक बजे सम्मको लागि स्थगित हुन्छ ।